

ling af for meget udbetalt individuel boligstøtte har opsættende virkning, for det er en klar styrkelse af borgernes retssikkerhed. Det hjælper ikke meget, at man skal betale hele beløbet tilbage med det samme, og så går der 2 år, før klagesagen er afgjort, og så får man pengene tilbage. Det er altså rart at få klagesagen afgjort, før man skal betale. Det kunne måske også betyde, at sagsbehandlingstiden gik lidt hurtigere, når det offentlige har krav på pengene, end hvis det er borgeren, der har krav på pengene.

Vi støtter forslaget.

Tove Videbæk (KRF):

Et af dette lovforslags formål er at sikre, at alle sager inden for Socialministeriets område behandles efter de samme regler. Det har to fordele: For det første medfører det en regelforenkligning, og for det andet vil det medføre større retssikkerhed, idet alle sager inden for Socialministeriets område dækkes af loven om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Det betyder i praksis, at Den Sociale Ankestyrelse kan optage en sag om individuel boligstøtte til behandling, når den skønner, at sagen har principiel eller generel betydning. Det betyder også, at praksis om opsættende virkning ved klager over krav om tilbagebetaling af for meget udbetalt boligstøtte bliver lovfæstet. Altså kort sagt en forbedring af borgernes retsstilling.

Alt i alt er det et godt lovforslag. For det første er det af administrative hensyn hensigtsmæssigt, at lovgivning er så enkel som muligt, og for det andet er det også af retssikkerhedsmæssige hensyn en god idé, at reglerne er så ensartede og gennemsigtige som muligt.

Et af de bærende hovedprincipper for den offentlige forvaltning er jo, at Den Sociale Ankestyrelse har mulighed for at tage enhver afgørelse op til fornyet overvejelse, hvis den skønner, at sagen er af generel eller principiel betydning. Naturligvis bør det samme også gælde for sager vedrørende individuel boligstøtte.

Kl. 10.20

Dernæst er det af retssikkerhedsmæssige grunde en forbedring, at tilbagebetaling af for meget udbetalt boligstøtte først skal tilbagebetales, når den endelige afgørelse foreligger. Igen: Opsættende virkning er det gældende hovedprincip i den offentlige forvaltning, og sådan bør det også være her.

Så det her lovforslag er helt i tråd med Kristeligt Folkepartis politik, nemlig at sikre og forbedre borgernes retsstilling. Så vi har ingen be-

tænkeligheder overhovedet, og vi kan fuldt ud tilslutte os lovforslaget.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg vil sige tak for den velvillige behandling, som forslaget har fået, og jeg vil gerne medvirke til, at vi får belyst de problemer, der er, nemlig de udestående problemer med hensyn til den mellemkommunale refusion, så jeg håber på et godt udvalgsarbejde. Tak for tilsagnene.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 37: Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Garanti for social behandling for stofmisbrug).

Af socialministeren (Henriette Kjær).
(Fremsat 24/10 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Hans Andersen (V):

Det er nødvendigt at erkende, at vores indsats for at hjælpe stofmisbrugere i vores samfund ikke er god nok. Alt for få bliver hjulpet ud af deres stofmisbrug. Vi har endnu ikke fundet en rigtig succesfuld metode til at hjælpe dem. Kun et meget lille fåtal af de misbrugere, som rent faktisk får hjælp i dag, ender med at blive stoffri, og det er simpelt hen ikke godt nok.

Stofmisbrugere er uden tvivl nogle af samfundets mest udsatte mennesker. Misbrugere af hårde stoffer har infektioner, får blodpropper, amputationer, hiv og leverbetændelse som en del af den barske hverdag. Afhængigheden af stoffet gør det umuligt at overkomme andet end

at skaffe det næste fix, alt andet bliver underordnet og ligegyldigt, når trangen melder sig. Så noget skal vi gøre som politikere og som samfund.

I Venstre er vi meget enige med regeringen i opprioriteringen af indsatsen for de allermost udsatte mennesker i vores samfund. I regeringens handlingsprogram »Det fælles ansvar« er der en lang række gode og fremadrettede initiativer, bl.a. forslaget om en garanti for social behandling for stofmisbrug og en ret til at vælge mellem offentlige og private godkendte behandlingstilbud.

En behandlingsgaranti på 14 dage vil sikre, at stofmisbrugere ikke mister motivationen til behandling på grund af langsom sagsbehandling i amterne. Stofmisbrugerens motivation er oftest af afgørende betydning for, om en behandling lykkes.

Venstre støtter på denne baggrund lovforslaget.

Jette Bergenholtz Baurup (S):

Socialdemokraterne er enige i målet, og vi støtter varmt dette forslag, som kommer en af de mest sårbare grupper i samfundet til gavn. Narkomaner, der er langt ude, som finder motivation for behandling, får nu garanti for behandling inden for 14 dage efter første henvendelse.

Vi hilser meget velkommen, at lovtæksten er så klar på dette område. Herved sikres, at den lange ventetid på et behandlingstilbud ikke vil betyde, at stofmisbrugerne mister motivationen, før tilbuddet træder i kraft.

Vi havde dog gerne set, at dette lovforslag også gjaldt unge under 18 år samt indsatte i fængslerne. Alligevel har vi et oprigtigt håb om, at denne lov kan være med til at hjælpe mange narkomaner ud af deres stofmisbrug.

Kritikerne kan anføre, at denne ordning kan komme til at blive en slags rekreation for narkomanerne. Jeg mener dog, at der under alle omstændigheder vil være tale om, at denne garanti højner kvaliteten for de misbrugere, som tager imod tilbuddet. Håbet og troen må så være, at de gennemfører behandlingen.

Der er nok ingen tvivl om, at de mest ressourcestærke narkomaner, der ikke har været inde i kriminalitet eller prostitution, og som har en uddannelse, har større chance for at gennemføre behandlingen i første forsøg end de allersvageste. Derfor må vi nok også være forberedt på, at der vil være nogle, som vil gøre brug af garantien flere gange, før vi ser en succes.

Denne ordning kommer til at koste penge; penge, som regeringen ikke i tilstrækkelig grad efter min opfattelse har afsat. Derfor må garantien også være regeringens ansvar og ikke kommunernes.

Vi har også en række spørgsmål til lovforslaget, som vi vil kigge nøje på under udvalgsarbejdet. Vi vil eksempelvis kigge på den problemstilling omkring ikrafttrædelse, som Amtsrådsforeningen påpeger i deres høringssvar.

Kl. 10.25

Det kan være vanskeligt at nå at oprette de nødvendige behandlingstilbud inden den 1. januar. Det kan også blive et problem at sikre den sociale og sundhedsmæssige udredning af faglig høj kvalitet inden for tidsfristen. Det håber jeg at vi kan finde en løsning på i udvalget.

Amtsrådsforeningen påpeger også, at der kan opstå problemer omkring valgfriheden, hvis stofmisbrugeren vælger et behandlingstilbud, der ikke passer til de problemer, vedkommende kan have ud over misbruget. For at undgå det må der være en meget grundig vejledning af stofmisbrugeren, og der vil ofte ligge et stort koordineringsarbejde mellem misbruger, amt, kommune og behandlingssted.

Det her er lidt et nøgleproblem for dette lovforslag, for det er utrolig vigtigt, at stofmisbrugeren føler, at han/hun selv er med i planlægningen. En tidligere narkoman, jeg har talt med, beskrev, hvordan medindflydelse blev til et medansvar, for at behandlingen kunne blive en succes. Derfor må vi i udvalget kigge på, hvordan den helt rigtige tanke om hurtig behandling kan udmøntes i praksis.

Det fremgår ikke klart af lovforslaget, om garantien også omfatter medicinsk behandling. Umiddelbart kunne det se ud, som om det udelukkende er social behandling, som er omfattet.

Vi må også kigge på, om der skal indføres et prisloft i forhold til brugernes frie valg, da man jo ellers kan frygte, at private institutioner skruer deres priser voldsomt op. Hvis vi ikke finder en form for løsning på denne problemstilling, risikerer vi, at økonomien løber helt løbsk i det her forslag.

Endelig kunne vi tænke os, at der blev indskrevet en revisionsklausul i loven, så vi får mulighed for at kigge på resultaterne af denne lov inden år 2005.

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at vi støtter forslaget, og vi ser frem til et videre arbejde i udvalget, hvor vi forhåbentlig får afklarede nævnte problemstillinger.

(Kort bemærkning).

Hans Andersen (V):

Et spørgsmål til den socialdemokratiske ordfører: Jeg sad og lyttede til talen, og det var først i den sidste sætning, at et enkelt positivt ord kom frem om dette lovforslag. Jeg vil bare have bekræftet, at dette er et væsentligt skridt i den rigtige retning i forhold til det, der er sket de seneste mange, mange år i vores indsats over for de mest udsatte. Her er det så narkomanerne, som vi vil gøre en indsats for og give en garanti.

Så jeg vil bare høre, om den socialdemokratiske ordfører kan bekræfte, at dette er et væsentligt skridt i den rigtige retning, for jeg synes, at det var et noget negativt indlæg, vi her fik, i forhold til at det her er et rigtigt positivt skridt.

(Kort bemærkning).

Jette Bergenholz Bautrup (S):

Så beklager jeg, at Venstres ordfører ikke hører ordentligt efter, for det var rent faktisk sådan, at jeg startede min tale med at sige, at vi varmt støttede forslaget, og jeg synes, at jeg på flere punkter sagde, at det faktisk er et godt forslag, som er beskrevet meget nøjagtigt, også at behandlingen kan ske efter henvendelsesdatoen.

Det er rigtigt, at det her er et skridt i den rigtige retning. Det er et lille hjørne af Socialdemokratiets narkopolitik. Vi skal selvfølgelig nå meget videre.

Når jeg har stillet nogle spørgsmål, er det om noget, som jeg regner med at vi kan drøfte i udvalget, netop for at gøre det så godt som muligt, så det ikke bare er hastværk, men er noget, som vi kan være samlet om, så det bliver så godt som muligt, inden det bliver udmøntet.

Jeg regner selvfølgelig med, at det bliver vedtaget, og det er klart, at vi er meget positive fra Socialdemokratiets side. Det her hjælper de mest sårbare, og det er det vigtigste.

Pia Kristensen (DF):

Dansk Folkeparti støtter alle forslag, der forstærker indsatsen over for stofmisbrugere. Med lovforslag nr. L 37 sikres de stofmisbrugere, der ønsker det, en ret til behandling, som skal iværksættes 14 dage efter henvendelse til amtskommunen.

Ligeledes sikres stofmisbrugere retten til selv at vælge mellem diverse tilbud, og det mener vi er positivt, for der kan være forskellige årsager til, at en person ikke ønsker at tage imod et tilbud, som amtskommunen anviser. Disse kan f.eks. have at gøre med, at personen ønsker be-

handling et sted, hvis værdigrundlag eller metoder i særlig grad appellerer til vedkommende. Det mener vi er meget vigtigt.

Det er vigtigt, at der over alt i landet findes et veludbygget behandlingstilbud for alle stofafhængige, og det er vigtigt, at behandlingen kan påbegyndes uden unødigt ventetid. Derfor er vi positive over for forslaget om behandlingsgaranti inden 14 dage.

Kl. 10.30

Man kan jo så sige, at såfremt der eksisterer det fornødne antal behandlingspladser, havde det været helt unødvendigt at operere med tidsfrister. Men det haster med at sikre misbrugere en ordentlig behandling. For lange ventetider giver en stor dødelighed blandt stofmisbrugere.

I høringsvarene er der nogle kritikpunkter, som Dansk Folkeparti er enig i.

Landsforening af Pårørende til Stofmisbrugere påpeger, at der ikke i loven står, at et behandlingstilbud skal være stoffri døgnbehandling. Det kan betyde, at amter og kommuner kan tilbyde metadonunderstøttet ambulantebehandling, som kan være af ukendt varighed. Man kunne jo frygte, at nogle amter og kommuner ville benytte denne behandling, fordi det faktisk er en billigere løsning.

Dansk Folkeparti er også enig med landsforeningen, når de udtaler, at unge under 18 år burde have været omfattet af behandlingsgarantien, for vi ved, at der i dag ikke er rigtige behandlingstilbud til de helt unge, og vi mener, det er katastrofalt.

I bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at amtskommuner *kan* informere om behandlingsmuligheder, der kan udgøre alternativer til den behandling, amtskommunen tilbyder. I Dansk Folkeparti mener vi, at der burde have stået *skal* informere.

Det fremgår også, at 14-dages-fristen kan fraviges, hvis stofmisbrugeren vælger at blive behandlet i et andet offentligt eller godkendt privat behandlingstilbud end det af amtskommunen anviste. Vi finder det betænkeligt, at der ikke opstilles en alternativ frist for, hvor længe en stofmisbruger maksimalt kan komme til at vente. Vi mener, at man skal følge dette nøje ved eventuelt at pålægge amterne at indberette hvert enkelt tilfælde.

Afslutningsvis har jeg to spørgsmål til socialministeren.

Klager over afslag på behandling kan indbringes for det sociale nævn. Men hvilke konsekvenser får det, hvis et amt ikke lever op til sin

forpligtelse inden for 14 dage? Og hvis antallet af tilbud ikke er tilstrækkeligt, kan det så accepteres, at der opstår ventelister?

I lovforslaget og bemærkningerne hertil er der intet anført om, at der med retten til behandlingstilbud også følger en pligt til fastholdelse i behandlingen. Hvordan sikres det, at misbrugeren fastholdes i behandlingen?

Tilbage er der blot at sige, at Dansk Folkeparti ser frem til udvalgsarbejdet, og som sagt støtter vi alle initiativer, der kan forbedre forholdene for stofmisbrugere. Så vi støtter dette forslag.

Charlotte Dyremose (KF):

Vi Konservative har flere gange udtrykt ønske om netop at få en behandlingsgaranti for stofmisbrugere. Derfor er vi selvfølgelig også glade for, at vi nu har fået en konservativ socialminister, og at der endelig er blevet taget initiativ til, at det her kan blive sat i gang. Det er jo ikke et nyt problem for stofmisbrugere, at de har brug for at komme i hurtig behandling, og vi er derfor meget glade for dette forslag.

Misbrugere skal nemlig i behandling, mens de er motiveret. Det er utrolig vigtigt for at få gennemført den behandling, som de så kommer i, at de er motiveret. Det vil hjælpe dem selv, og det vil også sørge for, at de ikke bare kommer i et tilbud på et tilfældigt tidspunkt, hvor det ikke nytter noget alligevel, fordi den pågældende ikke er motiveret, og hvor den pågældende plads måske kunne have været brugt bedre til en anden, som igen står på venteliste, fordi der ikke er pladsgaranti. Derfor er vi utrolig glade for det her forslag.

Samtidig mener vi, det er vigtigt, at der er frit valg i forhold til, hvilken passende institution man tager på, netop for at bidrage til, at den enkelte misbruger selv er med og selv er med til at træffe beslutningerne, hvilket vi føler er bidragende til motivationen.

Samtidig er det her forslag helt i tråd med de konservative ønsker om at prioritere de svageste, komme med en målrettet indsats netop for dem, der har mest brug for det. Det er det her lovforslag udtryk for, og derfor støtter vi Konservative varmt forslaget.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg vil bare, inden SF selv finder anledning til at præcisere ophavsretten til det her forslag, sige, at det er en meget klar radikal opfattelse, at det var SF, der lancerede den her idé under sidste

års satspuljeforhandlinger og i forhandlingerne faktisk brugte nogen styrke på at få det gennemført og finansieret.

Jeg synes selvfølgelig, det er meget positivt, at forslaget nu har mange fædre, men der er jo det med et faderskab, at det godt kan, hvad skal man sige, varetages af mange, hvorimod et moderskab meget klart kan placeres. Jeg mener klart, vi må placere et moderskab hos SF i den her sammenhæng. Det synes jeg er meget positivt.

Kl. 10.35

Men jeg modtager selvfølgelig tilrettevisninger om, hvilke kilder der er til den konservative indlevelse i det her emne i forhold til en tidligere påpegning af nødvendigheden af en behandlingsgaranti.

Æres den, som æres bør, og det er SF i den her sammenhæng.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg er da ganske enig i, at SF også har bidraget til det her, men det ændrer jo altså ikke ved, at vi fra konservativ side, som jeg sagde det, flere gange har udtrykt ønske om, at det her måtte ske.

Hvis fru Margrethe Vestager ønsker det, kan vi sammen bagefter finde de udtalelser, som den konservative narkoordfører, fru Gitte Seeberg, er kommet med i den anledning.

Sanne Rubinke (SF):

Ja, jeg havde da sådan set også glædet mig til at stå her og sige, at det var en kolossal fornøjelse at få lov til at kommentere et forslag, SF har kæmpet for gennem lang tid. Jeg blev lige så overrasket som fru Margrethe Vestager over at høre, at det er et konservativt forslag, vi her behandler.

Indledningsvis vil jeg også sige, det også er svært for en SF'er – jeg kan faktisk heller ikke afholde mig fra det – ikke at komme med en lille bemærkning om det med frit valg-princippet. Hvis man skal bevæge sig ind på den tankegang, og det skal vi jo, har vi forstået med den siddende regering, er det netop meget vigtigt for os, at sådan nogle generelle principper ikke kun kommer til at gælde den bedrestillede del af befolkningen, men at princippet gyldighed netop skal måles på, om frit valg også er en reel og eksisterende mulighed for de dårligst stillede i samfundet.

Overordnet set er vi vældig begejstrede i forhold til intentionerne om med det her lovforslag at tilføje de stofafhængige en ret til en garanti for behandling inden for en meget kort frist samt i videst muligt omfang at give dem ret til selv at vælge behandlingssted og -metode. Det har været vores krav tidligere, og vi har fremført dem, så det er naturligvis dejligt at se, at der nu er andre partier, der er positivt stemt over for det.

Især er vi tilfredse med intentionerne om at styrke retssikkerheden for de stofafhængige, der ønsker behandling, og ligeledes selvfølgelig intentionen om at give dem den indflydelse, de har krav på.

Vi er meget tilfredse med, at det slås fast, at rådgivning og enkeltstående samtaler ikke kan betragtes som et behandlingstilbud. Og vi er selvfølgelig meget tilfredse med, at der fastlægges de korte tidsfrister for, hvor længe man skal finde sig i at vente, og at klageadgangen præciseres.

For os er det meget vigtigt, at det frie valg, der så bliver tale om her, for gruppen af stofafhængige kan ske på et afklaret og kvalificeret grundlag.

Vi glæder os til at gå positivt og konstruktivt ind i arbejdet, for lidt arbejde står der jo tilbage. Især er der et par punkter, som vi mener der skal særlig fokus på i det videre arbejde.

Man skal kunne finde ud af og afklare, om 14-dages-fristen i realiteten er noget, der kan bruges til at holde fokus på kvalitet og ikke kun på kvantitet. Vi lægger vægt på, at der fortsat skal være en udvikling af kvalitet i behandlingen af stofafhængige, og vil være på vagt over for, om det undertrykkes.

Vi synes også, at der er behov for at afklare, om der skal fastsættes en form for alternativ tidsfrist, hvis den stofafhængige vælger et andet tilbud end amtets eget. Den foreslåede formulering synes vi simpelt hen er for løs.

Vi skal præcisere, hvordan amterne og kommunerne for den sags skyld skal sikre, at også de svageste stillede kan udnytte retten til at vælge. Det handler simpelt hen om, at der skal være tilstrækkelig grad af professionalitet omkring rådgivning og samarbejde med de stofafhængige.

Det kan også handle om at kigge alvorligt på efteruddannelsesmuligheder på det her område. Det er jo sådan, at det har været et lavstatusområde, og det afspejler sig altså i ringe vilkår i løn

og efteruddannelsesmuligheder for de medarbejdere, der skal udmønte den her lov.

Sidst, men ikke mindst vil SF gerne diskutere muligheden for, om vi skal etablere en eller anden form for følge- eller evalueringsordning, så vi systematisk sikrer os, at der opsamles og formidles erfaringer fra narkobehandlingen. Vi er klar over, at DANRIS vil kunne tilgodese den kvantitative del af det, men det er kvaliteten, vi finder der er grund til at holde øje med.

Og så lige en kommentar til Socialdemokratiets ordfører, som taler om, hvorvidt vi skal kunne styre priserne på de måske dyre private behandlingstilbud, hvis man begynder at vælge. For SF er det helt klart, at hvis der opstår et sanktionsbehov, skal der være en sanktion, der går på at begrænse de private opholdssteders frihed til prissætning. Det er ikke et forslag, der går på at begrænse det enkelte menneskes frihed til at vælge behandlingssted.

Og med de bemærkninger ser vi frem til en positiv viderebehandling af forslaget.

Kl. 10.40

(Kort bemærkning).

Jette Bergenholz Baurup (S):

Jeg vil sige til SF's ordfører, at vi i Socialdemokratiet ser meget positivt på en følgeordning eller en eller anden form for evaluering. Mit spørgsmål går på, hvordan og hvorledes den følgeordning skulle etableres, eller hvordan den skulle virke. Kunne jeg få lidt at vide om det her, eller kan vi få det under udvalgsarbejdet?

(Kort bemærkning).

Sanne Rubinke (SF):

Det vil primært blive under udvalgsarbejdet. Vi har ikke i SF lagt os fast på, hvordan vi mener, at det her lovforslag skal følges og evalueres. Det væsentlige for os er, at vi kan blive enige om, formentlig gennem udvalgsarbejdet, hvordan vi sikrer os, at der systematisk opsamles og formidles på kvaliteten og indholdet, for det mener vi der er behov for.

Vi har ikke lagt os fast på, om det skal være en følgegruppe, eller om man simpelt hen aftaler en evalueringsform på forhånd.

Margrethe Vestager (RV):

Det Radikale Venstre glæder sig meget over enigheden på det her område, især enigheden om det mål, det er at sikre, at der reelt er mulighed for behandling, når den enkelte stofafhæn-

gige er motiveret og indstillet på at indgå i behandlingen.

Det tegner også til, at vi kan få en meget konstruktiv udvalgsbehandling i forhold til de enkelte hængepartier, som høringen har vist os.

Man kan sige, at det i den sammenhæng selvfølgelig er ligegyldigt, hvem der har ejerskab til ideen, men jeg synes, det er meget vigtigt her på det sociale område netop også at bide mærke i, at de konstruktive forhandlinger, vi har haft i satspuljekredsen i årene, der er gået forud, faktisk kan medføre positivt gennembrud også på lovgivningsområdet.

I Det Radikale Venstre bider vi især mærke i, at det her faktisk er et forslag, som har til hensigt at mindske afhængigheden med det mål helt at sikre en uafhængighed af stoffer, frem for nogle af de forslag, vi ellers får forelagt, som i alt hovedsagelig retter sig mod at lette livet som stofafhængig. Der synes vi, det er helt afgørende at holde fast i at tage ansvar for den mulighed og den adgang, der er til afvænnning, men også tage ansvar for at finansiere det, det faktisk koster.

For det er klart, at det koster penge at gennemføre det her forslag. Det, som jo også heldigvis går som en rød tråd igennem lovforslaget, men også igennem ordførernes bemærkninger er, at vi ønsker, at der er kvalitet i den behandling, som bliver tilbudt, at det er ordentligt, at det er noget, man kan stå inde for, at det har det reelle mål at sikre uafhængighed af stofferne.

Dermed jo også sagt, at vi synes, det er helt oplagt, at man følger, hvordan amter og kommuner faktisk udmønter den her valgfrihed, sådan at man sikrer, at de stofafhængige får muligheder for reelt at blive stoffri.

Det andet, som er helt afgørende, er, at man sikrer, at der er tilstrækkelig mange tilbud, og dermed jo også sagt, at selv om man kan overveje forskellige måder i forhold til prisdannelsen på de private tilbud, vil man også sikre, at der er nok, som er interesseret i at supplere de offentlige tilbud for at blive stoffri.

Det er et område, hvor vi sikrer frit valg for en lille gruppe, som meget ofte overses i den offentlige debat, og hvor vi sikrer aktiv behandling og ikke blot lettelse i en i øvrigt, tror jeg, meget broget hverdag. Derfor går vi meget positivt til det videre, ligesom vi i sagens natur står bag den aftale, som vi lavede sidste år i satspuljeregii i forhold til at gennemføre den her lovgivning.

I forhold til det at følge lovgivningen synes vi, det her er en god lov at henvise til lovovervågning. Det er et enkelt instrument, som man med god ret kan sige rent faktisk allerede er til stede, og så behøver vi ikke at lave ad hoc-følgeordninger.

Under alle omstændigheder kunne man måske nok have ønsket sig, at nogle af de centre, som arbejder på det her område, havde eksisteret i dag, så de kunne bidrage både til lovbehandling og til opfølgningen af lovgivningen. Det er desværre ikke tilfældet som følge af regeringens initiativer på råd- og nævnsområdet, men man kunne i hvert fald ønske sig, at vi i fællesskab kan finde en følgeordning, som gør, at vi kan være sikre på, at den enighed, der er om den her lovgivnings intentioner, faktisk bliver til en virkelighed for de mennesker, som lever i en stofafhængighed i dag, og som gerne vil ud af den.

Line Barfod (EL):

Også Enhedslisten kan støtte forslaget. Som det er kommet frem, er vi mange, der i mange år på mange forskellige måder har arbejdet for, at der skal være mulighed for behandlingstilbud, straks en narkoman, alkoholiker og andre afhængige er motiveret for det. Her er der så 14 dages ventetid, hvilket vi ikke er tilfredse med, men det er selvfølgelig en kraftig forbedring i forhold til situationen i dag.

Kl. 10.45

Vi håber så, at der vil være relevante tilbud til de narkomaner, der ønsker at gå på afvænnning. Desværre har indførelsen af grundtaksmodellen med det bureaukrati og kassetænkning, den fører til, og den meget stramme økonomiaftale, som regeringen og Dansk Folkeparti har lagt ned over amterne, jo ført til, at det ser ud til, at der er nogle behandlingssteder og opholdssteder, der må lukke. Men forhåbentlig lykkes det os at forhindre det, og det kan jo være, at det her kan være et lille skridt i den anden retning.

Problemet med, at man siger, at der skal gå 14 dage – behandlingsgarantien er 14 dage – er jo, at mange stofmisbrugere ikke kan overskue 14 dage. Der er mange aktive stofmisbrugere, der lever i en stresssituation, som hele tiden skal skaffe penge til stoffer, typisk ved kriminalitet eller prostitution, og som ikke har noget socialt netværk. Og der kan 14 dages ventetid altså være det, der gør, at de ikke længere er i stand til at tage imod tilbuddet, når det så kommer. Derfor håber vi, at det kan lykkes at nedbringe ti-

den, så det bliver kortere end 14 dage, og helst, så man med det samme kan komme i gang med en behandling, når man er motiveret.

Så fremgår det, at forslaget ikke omfatter stofafhængige narkomaner, der sidder i fængsel. Det kunne ellers være en fordel, at også folk, der sidder i fængsel, kunne komme i gang med en behandling med det samme. Det kunne både afhjælpe en del af de problemer, der er i fængslerne, og forhåbentlig også føre til, at folk så var stoffri, hvilket man har set med den succes, der har været med nogle af de stoffri afdelinger og behandlinger i fængslerne. Det synes vi man skal se på at få udvidet.

Så har vi jo fra Enhedslistens side det problem, at finansieringen til det her forslag er, at der bliver taget fra dem, der har allermindst her i landet; når man skal ud at gøre noget for dem, der har det svært, tager man pengene fra andre, der har det svært. Satspuljen opstår jo, fordi man giver dem, der er på kontanthjælp, pensionister, førtidspensionister osv., mindre end den almindelige løn- og prisudvikling. Man tager simpelt hen penge fra dem, der har mindst, for at give til nogle af dem, der har behov. Vi så hellere, at man tog pengene fra dem, der har mest. Vi synes hellere, man skulle tage fra dem med de bredeste skuldre. Man kunne jo f.eks. tage fra de multinationale selskaber.

Men da der her er tale om en klar forbedring, følger vi vores principper og støtter forslaget. Og så vil jeg sige, at jeg støtter de bemærkninger, andre ordførere er kommet med, om, at vi under udvalgsarbejdet skal se på en måde, hvor på vi kan følge det her og få en evaluering af kvaliteten i det.

Tove Videbæk (KRF):

Behandlingsgaranti for stofmisbrugere har længe været en hjertesag for Kristeligt Folkeparti. En vigtig forudsætning for, at et behandlingsforløb afsluttes med succes, er jo netop, at stofmisbrugeren er motiveret. Derfor er det helt afgørende, at behandlingsgaranti gennemføres hurtigst muligt.

Kristeligt Folkeparti er meget tilfreds med, at satspuljepartierne blev enige om at komme med forslag til det her lovforslag og også sætte ekstra penge af til det.

I lovforslagets bemærkninger står der, at lovforslaget indebærer en ret for stofmisbrugeren til at modtage og en pligt for amtskommunen til at tilbyde. Og der står, at tilbuddene skal iværksettes senest 14 dage efter henvendelsen osv. Så

lovforslaget giver misbrugeren ret til at vælge mellem godkendte private og offentlige behandlingstilbud inden for de rammer, som amtskommunens visitation udstikker.

Både behandlingsgarantien og det frie valg er klart i overensstemmelse med Kristeligt Folkepartis politik. Spørgsmålet er så bare, om lovforslaget også i praksis vil leve op til de fornemmelser og principper. Her er der enkelte forhold, som måske fremstår lidt uklart i de generelle bemærkninger til forslaget.

Der lægges op til, at 14-dages-reglen kan fraviges i de tilfælde, hvor stofmisbrugeren vælger et privat behandlingstilbud, og der kan naturligvis være gode grunde til fravigelsen. En af de få grunde, som jeg ville kunne acceptere, var, at både de offentlige og private behandlingssteder var fuldt optaget rundt om i hele landet. Muligheden for at fravige princippet skal nemlig ikke misbruges af amtskommuner, for så vil retten til at vælge et privat behandlingstilbud jo ikke i praksis være reel. Fra de aktuelle problemer med indkøring af grundtakstreformen har vi jo set, at i hvert fald visse amter har en vis uvilje mod at benytte de private behandlingstilbud.

De samme myndigheder peger på behovet for at definere en klar tidsfrist for iværksættelse af tilbud i de tilfælde, hvor stofmisbrugeren vælger et privat behandlingstilbud. Jeg synes sådan set, det er fornuftigt nok, at når tidsfristen på 14 dage fraviges, bør der sættes en ny frist eller beskrives, hvad der skal opfyldes, for at fristen kan fraviges. Det er uklart.

Kl. 10.50

I et andet høringssvar peges der på, at der er behov for en præcisering og beskrivelse af, hvilke krav der stilles til behandlingstilbuddets omfang og indhold, for at behandlingsgarantien tilgodeset. For er en kop kaffe og en snak at regne som social behandling, eller er tre samtaler tre onsdag aftener i træk social behandling, hvis det faktisk er stoffri døgnbehandling, misbrugeren ønsker?

Så der er visse ting, der skal præciseres – også noget omkring klageadgangen.

Det hedder også i bemærkningerne til lovforslaget, at amterne kan informere om alternativer til den offentlige behandling. Jeg mener helt klart, at det ville være at foretrække at pålægge amterne, at de simpelt hen skal informere om private alternativer.

Men ofte er situationen jo den for stofmisbrugere, at de faktisk selv kender nogle private behandlingssteder, som de har tillid til og ønsker

at være på, og så må amterne være fleksible, også hvis det er et behandlingssted uden for amtet, måske i den anden ende af amtet. For min bekymring går ikke så meget på priserne, min bekymring bygger faktisk på det faktum, at der i øjeblikket er masser af tomme pladser på de private behandlingssteder, mens der er ventelister til de offentlige, og det er simpelt hen urimeligt.

Det fremgår af de generelle bemærkninger, at sigtet med lovforslaget ikke er en indholdsmæssig ændring af behandlingstilbuddene til narkomanerne, men overordnet set mener vi i Kristeligt Folkeparti, at der her er tale om et rigtig godt initiativ. Derfor er der fuld opbakning fra os, og de forskellige spørgsmål og præciseringer kan vi så tage med under udvalgsbehandlingen. Det er helt afgørende for os, at behandlingsgarantien og det frie valg kommer til at fungere i praksis. Og vi må så tage præciseringerne med.

Her til sidst vil jeg lige komme med et lille pip omkring rusmiddeluddannelse, for vi ved jo, at der er en gruppe, der p.t. er i gang med at forberede et forslag til en rusmiddeluddannelse. Det er jo klart, at det er helt afgørende både for kvaliteten og resultaterne af behandlingen, at der er en god uddannelse, men det kan vi komme mere ind på en anden gang.

Men helt klart opbakning fra Kristeligt Folkeparti.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg er glad for den store opbakning til forslaget, som jeg synes er en landvinding i forhold til indsatsen over for narkomanerne, så derfor vil jeg gerne sige tak for de positive tilkendegivelser.

Der har været forskellige spørgsmål, bl.a. om, hvilke konsekvenser det nu vil have, og hvad man skal gøre, hvis et amt ikke overholder 14-dages-fristen for at give et behandlingstilbud til narkomanen. Så har narkomanen altså krav på og lov til selv at finde et sted, blive behandlet og sende regningen til amtet. Hvis amtet ikke vil betale, skal der klages til de sociale nævn, og lovgivningen er jo helt klar: Det er en 14-dages-behandlingsgaranti, man har. Derfor kan der ikke være tvivl om udfaldet af en sådan klage.

Så blev der spurgt, om 14 dage ikke var for lang tid. Der har jo også været røster fremme om, at det er for kort tid, inden en behandling skal iværksættes. Men det er, fordi det tager de her 14 dage at udrede en persons liv, at kortlægge, hvad der skal til af foranstaltninger, også i forhold til en eventuel familie, børn, og hvad det i øvrigt kan være. Men det er klart, at fra det øje-

blik narkomanen henvender sig, skal der selvfølgelig sættes noget i værk, en ambulant behandling, eller hvad det kan være, inden man finder det rette behandlingssted til narkomanen. Men det, jeg i hvert fald har hørt fra behandlere, er, at man faktisk ikke kan gøre det hurtigere i forhold til at finde et egnet behandlingssted til vedkommende.

Så har der også været spørgsmål, om det ikke skal præciseres, at det skal være stoffri døgntilbehandling. Nu skal det ikke nødvendigvis være døgntilbehandling; der er også nogle, der ville kunne få gavn af at få en ambulant behandling, men stoffri skal den selvfølgelig være. Der kan ikke blive tale om det, der står i et af høringssvarerne, hvor man henviser til en metadonbehandling; det er ikke en social behandlingsgaranti som den, der er tale om her, der er vi mere ovre i sundhedsafdelingen, og det har det her forslag ikke noget med at gøre.

Så blev der rejst et spørgsmål fra Socialdemokratiets side med hensyn til Amtsrådsforeningens høringssvar, der problematiserer, hvis narkomanen selv finder et behandlingssted. Der bliver spurgt, om ikke det kan være et problem, fordi det kan være, at der er noget, narkomanen ikke selv har taget højde for. Men jeg synes virkelig, at det er vigtigt, og at vi også må erkende, at vi er nået dertil, hvor vi bør stole på brugeren selv, narkomanen, for selv om de er i en håbløs situation, er de i langt de fleste tilfælde godt klar over, hvad det er, der skal til, og hvad deres behov er. Og selvfølgelig vil de også få vejledning, som jeg bestemt også tror de vil tage til sig.

Kl. 10.55

Jeg synes, det er vigtigt, at man har den tiltro til dem, stoler så meget på dem, at hvis de har hørt fra andre narkomaner om et godt sted, et sted, hvor de føler, at de vil have det godt og få den behandling, de har behov for, så skal de altså have lov til at vælge et andet behandlingssted.

Med hensyn til økonomien er det jo kun godkendte private behandlingssteder, man kan blive henvist til. Der er det amtet, der har godkendt det her behandlingssted, og der må man også gå ud fra, at man selvfølgelig har lagt nogle økonomiske parametre ind, sådan at det ikke er en helt urimelig prisfastsættelse, der bliver tale om. Så det vil jeg nu også mene der er taget højde for, men selvfølgelig skal vi ikke udnyttes i den gode sags tjeneste, så det er noget, vi vil følge.

Apropos det med at følge, så er jeg fuldstændig indstillet på, at vi skal overvåge det her – det skal fungere. Det var også et af resultaterne af projektet med skibet »Håbet«, der var ude at sejle, hvor de havde forskellige høringer rundt omkring. Og noget af det, man efterspurgte netop fra brugernes side, var: Vi vil gerne have, at der bliver fulgt op på det her, at man hele tiden følger med i, hvordan det så går.

Så jeg er indstillet på, at vi finder en eller anden form for evaluering og følger lovforslaget. Så må vi lige finde ud af under udvalgsbehandlingen, i hvilken form det skal være.

Så alt i alt vil jeg sige tak for de forskellige indlæg, også for de problemstillinger, der blev rejst. Vi kan jo arbejde videre med det for at få de spørgsmål, der kunne være, fuldstændig belyst.

(Kort bemærkning).

Jette Bergenholz Bautrup (S):

Jeg vil da starte med at takke ministeren. Jeg synes, det var dejligt, det var positivt, og vi kan komme videre.

Men jeg vil godt sige for en ordens skyld, at vi i Socialdemokratiet absolut ønsker at lytte og mener, at der skal lyttes til narkomanerne, når de ønsker et behandlingssted, en døgninstitution, for så er det klart, at motivationen er meget større, frem for at man bliver henvist til et sted, som man i virkeligheden ikke bryder sig om. Så vi er fuldstændig enige i den henseende.

Når jeg har rejst problematikken her, er det, fordi jeg synes, det skal drøftes i udvalget, netop fordi det er med i høringssvaret fra Amdsrådsforeningen. Det var baggrunden for det. Men vi er helt enige i, at vi selvfølgelig skal lytte til misbrugerne, så de kommer det rigtige sted hen og får den behandling og meget hurtigt kommer ud af misbruget. Det er det, det her forslag jo faktisk tilsligter.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 38: Forslag til lov om ændring af lov om social service. (Ophævelse af anciennitetsprincippet ved optagelse i dagtilbud til børn).

Af socialministeren (Henriette Kjær).
(Fremsat 24/10 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Eva Kjer Hansen (V):

Dette lovforslag går ud på at sikre kommunerne en større handlefrihed i forhold til at tilgodese de børn, der har det største pasningsbehov.

Kommunerne får et råderum til at kunne prioritere efter behov i stedet for som i dag strikt at skulle følge anciennitetsprincippet.

Det ændrer ikke ved, at der ikke må ske nogen diskriminering af en bestemt gruppe af børn. Alle skal inden for en given periode have en plads. Og naturligvis vil det også fortsat være sådan, at et barn, der har et særligt behov, som f.eks. af sociale årsager har brug for et dagtilbud, fortsat vil blive prioriteret først.

Men jeg finder det vigtigt at give kommunerne mulighed for at tilgodese de familier, der har det største behov. Forældre, der er i arbejde, eller forældre, der skal tage imod et aktiveringsstilbud, har umiddelbart et større behov for at få børnene passet. Det gør det f.eks. også nemmere for kommunerne at tage hensyn til, at søskende kan komme i den samme pasningsordning.

Heldigvis er der jo i langt de fleste kommuner i dag en pasningsgaranti. Omkring 239 kommuner har dette i dag. Men de kommuner, der i dag ikke tilbyder en pasningsgaranti, skal nu fremover også oplyse om, hvornår man senest kan forvente at få en plads. Dette indebærer, at forældrene får besked om tidsrammen og kan tilrettelægge derefter, men det sikrer også, at ingen kan blive stillet bagerst i køen over en længere periode.

Ved at ophæve anciennitetsprincippet giver vi kommunerne et større spillerum i forhold til at imødekomme behovet for pasning efter, hvor behovet er størst, eller hvad der er mest hensigtsmæssigt. Den fleksibilitet vil vi i Venstre gerne give kommunerne, hvorfor vi anbefaler dette lovforslag.